

Supra portam arcis.

Si Deus omnipotens nostram non protegit arcem
Nil hominum vires excubiaq; valent.

In porticu ambulatoria, ex columnis lapideis cōstructā.
Qui nihil aedificas, aliena quid improbe carpis?
Hæc damnare caue, vel meliora strue.

Aliud.

Si qua vel huic inerit, vel inesse videbitur arci
Gratia pergratum, quod prober hospes, erit.

Aliud.

Non linguā effugiet pœnas, manibus ve proteruis,
Hæc an fusc fuerit qui temerare locum.
In sacello Arcis, sub imaginē Christi pēdentis in Cruce.
Aspice, mortalis, pro te data victima qualis.

Aliud.

Non lignum vanus, non mortua viuis adoro,
Sed, cuius parua hic pendet imago, Deum.

Hanc arcē Ranzov, A. C. 1590. emittit HENRICVS
RANZOVIUS, ab Hansio Ranzouio gentili suo,
quinquaginta nouē millibus thalerorū imperialium,
& quanquam nimis carè empta est, tamē eam arcem
que cum stirpe Ranzouiana commune nomen habet
& per aliquot centenos annos, à Ranzouijs inhabitata
fuit, extra familiam suam alienari noluit, quod eius-
dem arcis inscriptio testatur, quæ talis est:

Quisquis es, parū subsiste, & quod scriptum est perle-
ge, vbi perlegeris, perpende.

Ad præsens castrum emendū duplex me mouit ratio,
Et, quod cōmune cū stirpe Ranzouiana nomē haberet,
Et, quod per aliquot centum annos à Ranzouijs inha-
bitatum esset.

An non benè de familiā merui?

Optimè, viator optime.

Homines enim nobiles, & in dignitate constituti,
admodum anxij & solliciti sunt, ne principalis eorum
domus, extra suam familiam, alienetur.

Ad reaedificandum verò, & exornandum castrum,
hoc longum illud tempus, quo non ero, magis me mo-
uit, quàm exiguum vitæ meæ.

An non benè de familiā merui?

Optimè, viator optime.

Mihi struxerunt alij, grandæuus ego grata posteritati.

Verūm, cū placere cunctis operosum,

Adsit quisquis amicus: Absit Comus, absit Momus,

Absit Atē, à te, à me. nobiscum Litæ.

His abi, & sis, sis: & nos, nos.

Epigramma in eandem arcem.

Hæc domus est domuum forsan postrema mearum

Instat enim vitæ iam propè meta meæ.

Hoc opus est operum postremum fortè meorum,

Sentio enim gelidam non procul esse necem.

Quarè trade manum: qui vult nunc exstruat ædes,
Mī domus in celso est aedificanda polo.

Horti Ranzouiani leges, sub
persona lani b' frontis.

Ranzouianum hortum, qui animi aut voluptatis
causa inuiseritis, hæc leges, ante omnia, omnes ca-
pellunt.

Anticam modeste ingrediuntor:

Quo-vis quisq; ambulato:

Quæ-vis quisq; perlustrato:

At at, hoc dico & edico serid;

Hoc moneo & admoneo sedulo:

In viridario scapum ne confringunto:

Flores ne decerpunto:

Semen fructumue ne auferunto:

Radices ne effodiuntor:

Stirpem pusillam ne atrectantor:

Areolas ne conculcantor.

Ac, vt verbo dicam multa, ne hilum attingunto.

Qui secus faxint, & furaces manus ad tactum & raptum
extulerint, id est, partem aliquam clepserint, rapserint,

Inconsulto hortulano nostro,

Aut verberibus mulctantor,

Aut prorsus relegantor,

Ad fustitudinas, ferri crepinas insulas,

Vbi viuos homines mortui incurfant boues.

Ollis verò, qui florum, frondium, pomorum, & fru-
ctuum aliquid petierint,

Pro cuiusq; personâ, pro rerum copiâ,

Pro anni tempore, hortulani largiuntor,

Ardeliones, scurræ, frugi perdæ, lūrcones, procul arcentor:

Seruorum importunorum greges excluduntor,

Si quos tamen ministerij causa voluerint, mode-
stos introducuntor,

Alueolis, latrunculis, talis, qui se delectare malue-
rint, modo fiat modicè, nemini vitio dator.

Qui noluerint, conis in spharisterio luduntor.

Sed hoc citra languorem, cis sudorem illud.

Atqui hic, ne baptizatos baptizet Neptunus de-
nuo, cauento:

De super pluit, & ex insperato, cauento.

His actis Deo trinuni gratias aguntor,

Vitamq; & salutem Henrico Ranzouio, eiusdem-
q; familia vniuersæ precantor.

Ac sic plurimum auento, longum valento.

Ad fures.

Quisquis in hæc furtim reptas viridaria nostra,
Tangere furaci poma, cauento, manu.

Si non obsequeris, faxit Deus omne quod opto,

Cum malis nostris, vt mala cuncta feras.